OBECNÝ SPRAVODAJ 42

Informačný občasník obce Hnilčík XIII. ročník október – december 2021

VÁŽENÍ SPOLUOBČANIA!

Dovoľte mi prihovoriť sa k vám v čase najkrajších sviatkov pokoja, lásky a porozumenia.

Už dlhé mesiace nežijeme svoj obvyklý život a stále nás ohrozuje nebezpečný vírus. Mnohí z nás sa v tomto čase boja o svoje zdravie, o svoje prežitie, mnohí cítia zmätok a rozčarovanie z neistoty, ktorej musia čeliť. Aj napriek tomu vám želám, aby ste si najkrajšie dni v tomto roku vychutnali plnými dúškami. Je dôležité si pripomenúť, že hoci sa akokoľvek zmenila doba, nezmenilo sa kúzlo Vianoc, čaro štedrovečernej večere, spoločného prežívania chvíľ, očakávania čohosi tajomného.

Opäť sú tu Vianoce a blíži sa Nový rok. Žijeme v uponáhľanej dobe a to prepotrebné pozastavenie sa počas Vianoc býva akési krátke. Akoby to bol len predĺžený víkend, počas ktorého sa snažíme zabudnúť na každodenné problémy či staré spory. Sviatočný čas prichádza do našich domácností, prináša láskavosť a pohodu, prichádza aj rozlúčka a príchod nového roka, kde je priestor na zastavenie sa, rekapituláciu a dávania si nových prianí a želaní.

Želám vám nielen v mene mojom, ale aj poslancov obecného zastupiteľstva i zamestnancov obecného úradu príjemné a požehnané sviatky plné vzájomného porozumenia, lásky a spokojnosti. V dušiach nech sa vám rozhorí pokoj a nech srdcia naplní pohoda a nekonečná radosť. Prežite nadchádzajúce dni hlavne v zdraví!

Ľubomír Kačír, starosta obce

foto: Miloš Greisel

Som rád že do vianočného čísla prispeli aj iní. Takto vieme pokryť širšiu škálu záujmov. Zaujímavé články z histórie obce od Mariána Jančuru či Dávida Pateru dopĺňajú články od pani učiteľky z materskej škôlky či príhovor trénera futbalistov. V neposlednom rade zopár mojich príspevkov a informácií z obce. A ako bonus – súťaž.

Prajeme Vám pokojné, láskou a porozumením naplnené vianočné sviatky, príjemné čítanie počas voľných dní!

redakcia Obecného spravodaja Hnilčík

ZÁPISNICA ZO IV. ZASADNUTIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE HNILČÍK KONANÉHO DŇA 16. 7. 2021

Uznesenie č. 28-16/7-2021
OZ berie na vedomie informáciu o plnení uznesení z III. zasadnutia OZ konaného 25. 6. 2021.

Uznesenie č. 29-16/7-2021
OZ schvaľuje Plán činnosti hlavného kontrolóra obce Hnilčík na II. polrok 2021.

Uznesenie č. 30-16/7-2021
OZ berie na vedomie rozhodnutie o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Pôdohospodárskej platobnej agentúry Bratislava na Rekonštrukciu obecnej cesty v Hnilčíku v miestnej časti Cechy vo výške 9 958 eur.

Uznesenie č. 31-16/7-2021
OZ berie na vedomie upozornenie p. Vlastimila Novottu na vytváranie skládky odpadu a pokosenej trávy pri hlavnej ceste smerom na Bindt a žiada starostu obce p. Ľubomíra Kačíra, aby dôrazne upozornil vlastníka susediaceho pozemku na ukončenie vytvárania tejto skládky, vyzval ho na odstránenie nahromadeného odpadu a zároveň zaslal aj výpis z uznesení OZ.

Uznesenie č. 32-16/7-2021
OZ berie na vedomie upozornenie p. Vlastimila Novottu na chýbajúcu sieť na tenis na multifunkčnom ihrisku a žiada obec o zakúpenie tejto siete so stĺpikmi a zároveň schvaľuje premiestnenie kamery po dokončení mosta pri Chmúrovej na multifunkčné ihrisko z dôvodu monitorovania obecného majetku.

Uznesenie č. 33-16/7-2021
OZ berie na vedomie informáciu o nefunkčnosti verejného osvetlenia pri p. Bočkayovi na Bindte a ukladá zabezpečiť v dohľadnej dobe nápravu.

Uznesenie č. 34-16/7-2021
OZ berie na vedomie ústnu žiadosť p. Maroša Novottu o ukončenie pracovného pomeru dohodou k 31. 10. 2021 a ukladá hľadať pracovnú silu na pracovnú pozíciu vodič, robotník.

Uznesenie č. 35-16/7-2021
OZ schvaľuje návrh na udelenie čestného občianstva pre p. PhDr. Mariána Servátku, CSc.

Plán riadnych zasadnutí obecného zastupiteľstva v Hnilčíku na rok 2022

1. zasadnutie	28. 1.2022	piatok	18:00 hod
2. zasadnutie	22. 4. 2022	piatok	18:00 hod
3. zasadnutie	15. 7. 2022	piatok	18:00 hod
4. zasadnutie	7. 10. 202 2	piatok	18:00 hod
5. zasadnutie	9. 12. 2022	piatok	18:00 hod

V prípade potreby budú zvolané ďalšie riadne zasadnutia obecného zastupiteľstva. Miestom zasadnutia OZ je zasadačka v budove Obecného úradu v Hnilčíku.

STROMČEK V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI JE Z HNILČÍKA

V Spišskej Novej Vsi bolo tradíciou, že vianočný stromček pochádzal z mestských lesov. No tento rok to bude inak. Obrovský, 15 metrový strom, ktorý bude dominantou vianočnej výzdoby, je práve z Hnilčíka. Strom zo svojho pozemku darovala pani Viera Kolesárová, ktorej bolo ľúto, keď tento strom pílili a nakladali na veľké auto. Teraz ale môžeme byť všetci pyšní na to, že stromček v okresnom meste bude práve od nás. Strom je dokonca väčší ako po iné roky a preprava nebola jednoduchá – ale už je na správnom mieste.

František Murgáč

VIANOCE

24. decembra – na **Štedrý deň** – začíname sláviť Vianoce. Na východnom a čiastočne aj na strednom Slovensku sa tento deň nazýva aj „vilija“ alebo „vigilija“, odvodený od latinského „vigília“, čo znamená predvečer sviatku. Najväčším sviatkom Vianoc je **1. sviatok vianočný** (25. decembra) – deň Kristovho narodenia, i keď história nevie presne určiť, kedy sa naozaj narodil. Na Štedrý deň sa zvykne držať pôst, ktorý končí východom prvej hviezdy. Jedlá, ktoré sa podávajú, sa líšia podľa zvykov a tradícií v rôznych regiónoch Slovenska. Spravidla však na bohato prestretom štedrovečernom stole nesmie chýbať chlieb, cesnak, med, oblátky, kapustnica, ryba, zemiakový šalát, opekance (pupáky, bobaľky), koláče, ovocie. Po večeri sa spievajú koledy, rozbaľujú vianočné darčeky, na ktoré sa nielen deti veľmi tešia. Mnoho ľudí sa zúčastňuje polnočnej svätej omše, aby oslávili narodenie Ježiša Krista a zaspievali si najkrajšiu vianočnú pieseň ***„Tichá noc, svätá noc“***. 25. decembra a 26. decembra rodiny často zostávajú spolu, idú do kostola alebo navštevujú svojich príbuzných a priateľov. Vianoce k nám vysielajú výzvu, aby sme si – nielen veriaci kresťania – spomenuli na narodenie Ježiša Krista v malých jasličkách v Betleheme.

Sväté omše počas vianočných sviatkov:
Piatok 24. 12.–Farský kostol o 23:00
Sobota 25. 12. = prvý sviatok vianočný – Jerohuta o 8:00 / Farský kostol o 9:15 / Bindt o 11:00
Nedeľa 26. 12. = druhý sviatok vianočný / sviatok svätej rodiny – Jerohuta o 8:00 / Farský kostol o 9:15 / Bindt o 11:00

František Murgáč

INFOÚRAD

Vážení obyvatelia, v rámci elektronizácie služieb nášej obce si vám dovoľujeme oznámiť, že sme zaviedli pre užívateľov mobilných telefónov voľne stiahnuteľnú aplikáciu našej obce s názvom HNILČÍK, pomocou ktorej budete pravidelne dostávať informácie o dianí v obci, tiež údaje o komunálnych službách a iné dôležité informácie. Súčasťou bude aj bazár a iné doplnky. Mobilná aplikácia je presonalizovaná pre našu obec, nie všeobecná aplikácia, kde si potrebujete nastavovať výber správ alebo sa registrovať.

Čo vám prinesie mobilná aplikácia našej obce?

- Pravidelné rýchlo dostupné informácie z našej obce.
- Upozornenia vo Vašom mobilnom telefóne vďaka push notifikáciám
- Rýchly a prehľadný kalendár zvozu odpadu
- Aktuálne online zverejnenie úradnej tabule obce
- Pridanie podnetu na odstránenie závady, nelegálnej skládky, opravy, pridanie nápadu alebo vylepšenia aj s fotografiou.
- Kalendár podujatí
- Online obecné noviny
- Cestovné poriadky
- Dôležité kontakty a mnoho iného

Pre iPhony bude stiahnuteľná v dohľadnej dobe. Stiahnuť si ju viete v systéme Android. Keď máte nejaké pripomienky alebo návrhy na zlepšenie aplikácie, napíšte nám na info@infourad.sk.

MIKULÁŠ V MŠ

Ako každý rok, tak i tento k nám zavítal 6. decembra sv. Mikuláš. Deti ho s veľkou radosťou privítali v našej škôlke milými básňami a piesňami. Za ich šikovnosť a dobrotu ich sv. Mikuláš obdaroval plnými balíčkami sladkostí.

Veríme, že o rok sa stretneme opäť. Nezabudni, milý Mikuláš, aj anjelika, ale čerta radšej nechaj doma! Veď v našej škôlke sú len dobré detičky.

Kolektív MŠ vyjadruje poďakovanie pánovi A. Leškovi, obci i rodičom za sponzorovanie. A v neposlednom rade patrí veľké ďakujem pánovi M. Grečkovi, vďaka ktorému sa rozjasnili očká všetkým našim detičkám. Ďakujeme!

Barbora Ondrejčíková

HNILČÍCKE ANÁLY 20

POVOJNOVÉ NÁDEJE A SKLAMANIA

Keď v roku 1945 nový hnilčícky farár František Hadri pre seba, a ako sa ukazuje, aj pre nás, „obyvateľov“ iného storočia, spočítal ľudí v Hnilčíku, zistil, že tu žilo spolu na dnešné pomery neuveriteľných 1 528 občanov. Vtedy ešte nebola jednotná obec Hnilčík, administratívne vedľa seba existoval spodný Hnilčík ako samosprávna obec (tam žilo 578 ľudí), potom 463 ľudí obývalo hornú časť nazývanú osada Hnilčík. 222 ľudí žilo v ***„obecných a mestských Roztokách“***, 82 v dnes už nejestvujúcich Domkoch a 183 v Bindte. V hnilčíckych dolinách teda vtedy žilo trikrát viac obyvateľov, ako je tomu dnes. Časť z nich – okrem tých v obci Hnilčík – bola v podstate občanmi Spišskej Novej Vsi, pričom v mestskej rade mali svojich poslancov a zástupcov.

Po období hrôz a nedostatku nastalo obdobie nádeje v lepší život v mieri a pokoji. Pravdou ale je, že povojnové obdobie bolo aj obdobím nedostatku potravín, liečenia si rán na tele i na duši, smútku za stratenými životmi, ale, čo nikoho nectí, aj vyrovnávania si účtov z nedávnej minulosti. Hneď po vojne hnilčícki chlapi likvidovali po dolinách potratené zbrane a muníciu. Urobili to ako praví baníci – nanosili nebezpečné veci do opustených banských štôlní a tie zavalili.

V roku 1945 v lete zavítali do Hnilčíka na voze so zapriahnutými koníkmi dvaja Maďari, manželia z južného Slovenska, z tej časti slovenského územia, ktorá po Mníchovskej dohode pripadla Maďarsku. Hľadali si syna, vojaka, ktorý musel narukovať a bojovať spolu s Nemcami v druhej svetovej vojne. Na základe svedectva jeho spoluvojakov, ktorí prežili a vrátili sa domov po vojne, nešťastní rodičia už vedeli, že ich syn patril medzi tých maďarských vojakov, ktorí padli v boji s Červenou armádou v Hnilčíku v zákopoch povyše Gezwängu. Ľudia z horného Hnilčíka im ukázali provizórny cintorín vedľa cesty, ležiaci (dodnes) napravo pred odbočkou do Zimnej doliny, kde boli pochovaní maďarskí vojaci. Miestni chlapi sa podujali na strašnú úlohu a hromadný hrob exhumovali. Našlo sa aj telo hľadaného vojaka rozoznané podľa kovovej vojenskej známky a nešťastní rodičia si syna odviezli na juh pochovali v rodnej dedine. Na konci leta po žatve sa vrátili s vozom plným obilia a múky a z vďaky rozdali potraviny, v tom čase nesmierne vzácne, všetkým, čo im pomohli.

V prechodnom období od konca vojny do roku 1948 sa odohrávali aj politické zápasy o budúce usporiadanie štátu. Tie sa prenášali aj do hnilčíckych pomerov. Obecnú samosprávu viedol v rokoch 1943 – 1944 vládny komisár Michal Matúš, po ňom Ladislav Kačír, už ako starosta obce v rokoch 1944 – 1945. Krátky čas na začiatku roka 1945 bol starostom Jozef Bočkay, potom Ján Kačír (1945 – 1946) a Adolf Fabiny (1946 – 1948), už po novom ako predsedovia Miestneho národného výboru.

V rokoch 1945 – 1950 začalo slúžiť občanom Hnilčíka dvojlinkové autobusové spojenie medzi Nálepkovom – Spišskou Novou Vsou. Ženy už nemuseli tvaroh a maslo nosiť na sobotný trh v Spišskej Novej Vsi pešo.

Odveký živiteľ Hnilčíka - bane v Bindte a Roztokách - boli nenávratne zatvorené. Prebiehala rekonštrukcia bane na Grétli, ktorá bola v závere vojny poničená so zatopenými šachtami a s poškodenými budovami po prechode frontu. Baňa na Grétli sa stala súčasťou novozriadeného národného podniku Železorudné bane Spišská Nová Ves. Kedže hnilčícke bane dávno stratili svoju stáročnú pozíciu, vyčerpané žilné ložiská na Grétli dávali už len malú ťažbu rúd a celá baňa bola pričlenená ako banský úsek pod závod ŽB Markušovce. Po obnove však baňa naďalej fungovala, zamestnávala hnilčíckych chlapov a ťažila železnú rudu – siderit, pričom dôležitú úlohu zohrávalo aj dobývanie medenej rudy na žila Gezwäng.

V Hnilčíku, adminidtratívne rozdelenom na obec a osadu, naďalej deti navštevovali niekoľko štátnych ľudových škôl. V činnosti bola škola v Roztokách, v Jerohute a v Bindte, rovnako ako hornohnilčícka, niekde uvádzaná ako novoveská škola. Tam pôsobil stále správca školy a učiteľ Jozef Ruttkay a do prázdnin v lete 1946 bol nútený vyučovať v triede s vybitými sklami na oknách po frontových udalostiach (s provizórnym zaslepením otvorov).

Vo februári 1948 nastala zmena spoločenských pomerov po prevzatí moci komunistickou stranou, čo malo osudový vplyv na životy a osudy občanov Hnilčíka ďalších 40 rokov.

Marián Jančura

KATASTROFY ROKU 1873

Znalci histórie Hnilčíka spájajú rok 1873 so začiatkom výstavby úzkorozchodných banských železníc z Markušoviec do Bindtu, resp. Roztok. Teda malo by ísť o obdobie hospodárskeho rozkvetu Hnilčíka a vzniku nových pracovných príležitostí. Iný obraz o tejto dobe vykresľuje hnilčícky učiteľ Ján Kovalčík v noticke „Z Tepličky, vo Spiši“, uverejnenej v časopise Obzor, ročník XII, číslo 9, vydanom 25. marca 1874.

Píše: ***„Budeme veru my tu, na hornádskej doline, pamätať na osudný rok 1873, bo všeobecnému navštíveniu, ktoré zastihlo uhorskú krajinu, ani my neušli sme. Úrody, ktoré sľubovali nám bohaté požehnanie, skváril neprajný beh poveternosti a keď sme jich z poľa brali, zachvátila nás cholera, ktorá u nás jako málo kde pustošila tak, že v niektorých domoch všetko vymrelo; iba malé dietky zostali, ktoré hľadia v ústrety trápnej budúcnosti.***

Oziminy, ktoré síce od nespočetných pažravých myší poľných mnoho trpeli, preca pekne zazelenali sa. Zimu mali sme prvú suchú, bez snehu, tak že na banskej železnici z vrchu Borovňák, Roztok, Malý Hnilec a Gretla až k Markušovciam vedúcej robotníci ustavične pracovali. Avšak i tu tí takzvaní pantafíri (dozorcovia istého počtu robotníkov, Parteiführer) hlavný úžitok z toho majú, že robotníkom všakové potravné články dávajú na úver, dľa ceny ľubovoľnej; keď ale deň výplaty prijde, sťahujú každému robotníkovi to, čo prejedol a prepil. Ba niektorí z nich s celým výplatkom preč utiekli, tak že mnohí robotníci, okrem toho, že po 14 dní darmo pracovali, o žobranom chlebe ku svojim rodinám poberať sa prinútení

boli. Čas je veru, aby pri tých železničných prácach čo najprísnejšie poriadky zavedené boli, k ochrane robotného ľudu.“

Nech už boli pomery na trati akékoľvek a okrádanie robotníkov odsúdeniahodné, pravdou je, že obidve trate (jedna dlhá asi 18,5 km, druhá okolo 9 km) boli postavené v krátkej dobe, približne za dva roky, vrátane mostov, priepustov, staničných budov, strážnych domčekov a pomocných zariadení. Železničné teleso – zárezy a násypy do skalných svahov miestnych kopcov sa budovali bez mechanizmov s výnimkou používania vrtných mašín na vŕtanie do skál (na uloženie dynamitových náloží) a konských povozov. Dopravu po už dokončených častiach dráh zabezpečovala už koľajová doprava, na nedobudovaných častiach konské povozy.

Marián Jančura

HISTORICKÉ OSOBNOSTI HNILČÍKA – JÁN DUGAS

(*1. júna 1910 – †25. augusta 1997) – pedagóg

Rodák z Hnilčíka, syn Štefana Dugasa a Márie, rodenej Oravcovej. V rokoch 1927 – 1931 študoval na Učiteľskom ústave v Spišskej kapitule. Vyučoval na ľudovej škole v Muránskej Lehote. Po doplnení si vzdelania v roku 1936 vyučoval v meštianskej škole v Gelnici. Už v tom čase bol publikačne činný, prispieval do regionálnych časopisov článkami o histórii regiónu. V rokoch 1946 – 1949 zastával post riaditeľa meštianskej školy v Spišskom Podhradí a vyučoval v Učiteľskom ústave spev a hru na husle. V mieste svojho bydliska vyvíjal spoločenskú a kultúrnu činnosť. Po likvidácii učiteľského ústavu si našiel nové uplatnenie na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Košiciach, kde okrem pedagogickej činnosti vyvíjal aj publikačnú činnosť. Zomrel v Košiciach, kde je uložená jeho urna. Patril medzi popredných pedagógov a vyznačoval sa sčítanosťou a veľmi dobrým vzťahom k rodnému Hnilčíku.

Marián Jančura

F. H. DREVENICKÝ V RELÁCII NA STV 2: OČAMI ČITATEĽA

V nedeľu 21. novembra bol na STV 2 v relácii Orientácie dokument o Františkovi Hadrim.

Aj to je určitá verzia propagácie Hnilčíka. Hadriho príbeh určite osloví a prebudí aj záujem ľudí o históriu obce, ktorá je bohatá, ale aj zahalená tajomstvom a mlčanlivosťou.

Hadriho spolužiak zo seminára a kamarát Mons. Viktor Trstenský, ktorý azda najviac vytrpel za socializmu (sedel v 24 žalároch) ma vždy povzbudzoval, aby som aj o ňom písal, hovoril o ňom ako o hviezde na slovenskom nebi. Veľmi si ho vážil a vedel oceniť jeho prácu a úsilie, ktoré venoval svojim veriacim. Miloval ľudí na Hnilčiku a svedčí o tom aj korešpondencia medzi ním a pánom biskupom Vojtaššákom, ktorý ho chcel preložiť na inú farnosť. Odmietol to s odôvodnením, že tunajší ľudia ho potrebujú, najmä baníci. Pastier neopúšťa svoje ovce.

Ľubomír Ogurčák / Stará Ľubovňa

ÚVOD DO HNILČÍCKEJ GENEALÓGIE

V dnešnej dobe je populárne, ak si rozširujeme obzory z rôznych smerov, či už ide o fakty, poznatky z mnohých vedných odborov či len všeobecný prehľad. A možno to niektorých z nás ťahá aj ku koreňom, v snahe alebo túžbe zistiť, kto boli moji predkovia, odkiaľ pochádzali alebo čím sa živili. Ak máte svojich predkov z Hnilčíka, možno vám nasledujúce informácie a rady pomôžu v poznaní svojej vlastnej rodinnej minulosti a možno vás to chytí a vytvoríte si svoj vlastný rodokmeň. Kto má dostatok času a chuti, ten sa vie dopracovať v genealogickej sonde poriadne hlboko.

O svojich predkoch sa najčastejšie dozvedáme z cirkevných matrík, ktoré boli vedené prakticky v každej obci. Hnilčícka matrika bola zavedená v roku 1780. Záznamy v nej sú písané v latinčine, spočiatku sú strohé, obsahujú len základné údaje. Okolo roku 1830 nachádzame pri niektorých záznamoch už aj zaznamenané povolanie, prevažne však išlo len o označenie mlynárov, nakoľko tí v tej dobe predstavovali „vyššiu triedu ľudskej spoločnosti“. Nájdeme však uvedené aj rôzne povolania ako povozník, tesár, kováč, banský dozorca, horár či úradník. Od roku 1844 po zavedení úradnej maďarčiny sa hárky matrík menia na predtlačené v maďarčine, pričom došlo aj k pomaďarčeniu mien. V priebehu 50. rokov 19. storočia nachádzame v záznamoch už

Výrez z latinskej matriky narodených z roku 1895. (zdroj: familysearch.org)

popisné čísla jednotlivých domov v obci, pričom číslovanie prebehlo odspodu obce a líšilo sa v mestskej (hornej) a markušovskej (dolnej) časti. K Hnilčíku vtedy patrila aj osada Delava (Vyšná a Nižná) pozdĺž rieky Hnilec spolu s Pustým poľom, kde sa nachádzali početné mlyny. Neskoršie sa matričné záznamy opäť vracajú k latinčine, a tak sú vedené prakticky dodnes. V matrike Hnilčíka patrili aj filiálky Roztoky, Bindt a Jerohuta.

Pôvodné matričné knihy Hnilčíka (krstených, sobášených a zomrelých) od roku 1780 až po koniec 19. storočia sú uchované v Spišskom archíve v Levoči, vo fonde Zbierka cirkevných matrík z územia Spiša. Bádateľom sú sprístupnené prostredníctvom mikrofilmov premietnutých na obrazovke špeciálneho zariadenia. Novšie matričné knihy z prelomu 19/20. storočia až dodnes sú uložené a vedené na fare v Hnilčíku.

Matričné záznamy nám poskytujú demografický prehľad danej doby, nachádzame tu postupný populačný rast, uvede-

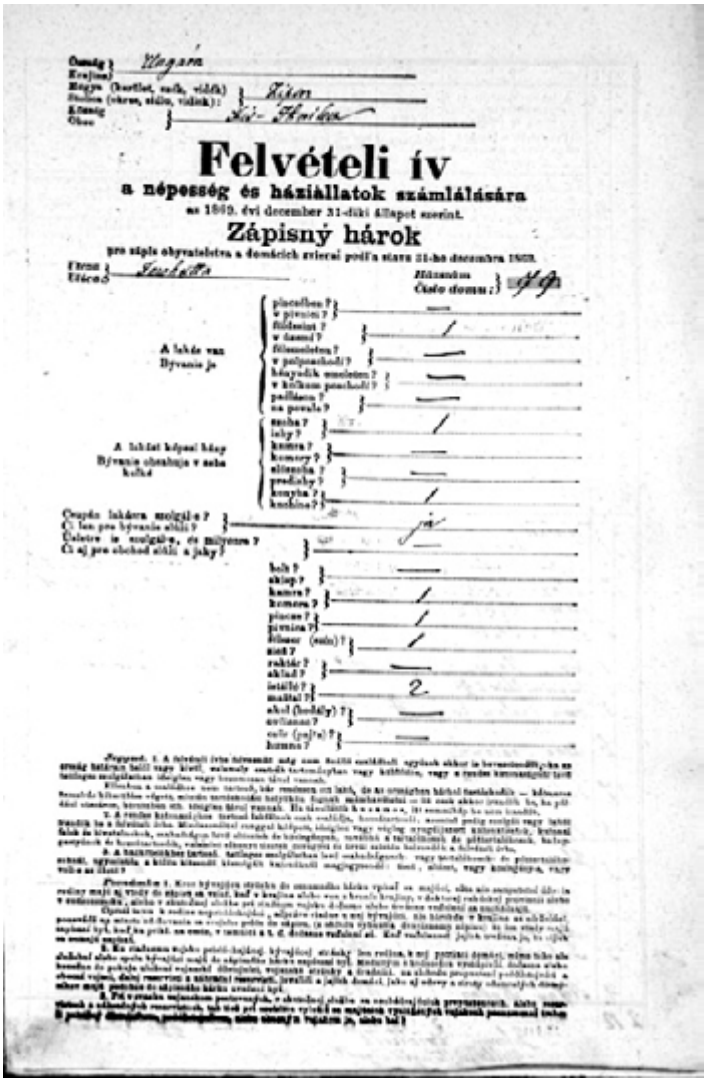

Felvételi ív
a népesség és háziállatok számlálására
az 1869. évi december 31-diki állapot szerint.
Zápisný hárok
pro zápis obyvatelstva a domácích zvierat podľa stavu 31-ho decembra 1869.

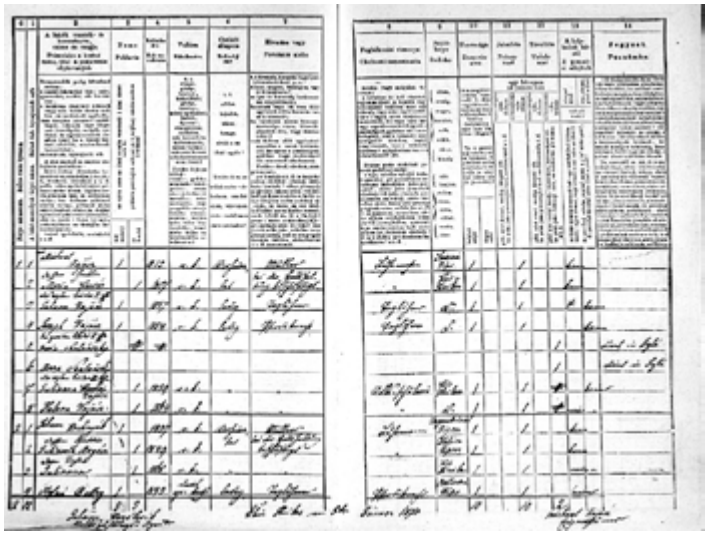

Ukážka sčítacieho hárku bývalého Zajacovho mlyna č. d. 79 za rok 1869. (zdroj: familysearch.org)

né rôzne povolania obyvateľov obce, sú tu zachytené cholerové a iné epidémie. Rovnako si môžeme všimnúť migráciu obyvateľstva (hlavne spojenú s prisťahovalectvom banských pracovníkov v 2. pol. 19 storočia) z rôznych kútov dnešného Slovenska, ale aj Poľska, Česka, Rakúska a dnešného Rumunska.

Ak chceme hľadať záznamy staršie ako rok 1780, nezúfajme. Obyvatelia obce sa chodili zapisovať aj na matriku do obce Hnilec, kde boli matriky vedené už od roku 1765. Matriky obce Nálepkovo začínajú od roku 1729 a gréckokatolícka matrika obce Závadka od 1784. V niektorých prípadoch sa obyvatelia mestskej časti (novoveskej) chodili zapisovať na matriku do mesta Spišská Nová Ves (vtedy Igló), ako tomu bolo napríklad v roku 1776 a 1778 u mlynára Martina Podolinského z mlyna pod „Weisser Gangom". Matriky mesta Spišská Nová Ves sú vedené od roku 1626.

Ďalšími zdrojmi údajov môžu byť aj úradné matiky. Záznamy o hnilčíckych obyvateľoch aj osady Bindt sa nachádzajú na matričnom úrade v obci Nálepkovo. Ide konkrétne o obdobia začiatku až polovice 20. storočia, pričom matriky zomrelých sú tu vedené dodnes.

Nápomocné nám vedia byť aj rôzne staršie dokumenty a cenzusy. Jednotlivé mená môžeme nájsť aj v starších cirkevných zoznamoch (dikálnych súpisoch z konca 18. storočia alebo z 19. storočia), v daňových súpisoch alebo v sčítaniach obyvateľstva. Najzaujímavejšie a najpodrobnejšie sčítanie obyvateľstva Rakúsko-Uhorska prebehlo v roku 1869 (Hnilčík bol sčítaný až v januári roku 1870). Každý dom alebo usadlosť mala svoj vlastný hárok, ktorý obsahoval údaje o dome, jeho funkcii (či už obytnej, alebo šlo o krčmu, mlyn, horáreň), o počte a rozdelení izieb, ďalej o osobách, ktoré v dome prebývali, pričom ako hlava rodiny bol spravidla uvedený najstarší člen rodiny a následne mladší potomkovia a osoby zdieľajúce jednu domácnosť. Pri menách sú uvedené aj roky narodenia a ich rodisko, povolanie a iné doplňujúce informácie. Zadná strana hárku napovedá o dobytku, ktorý dom alebo usadlosť vydržiaval. Zaujímavosťou je, že celá časť doliny Železného potoka (od Sekela) až po chotárnu hranicu na Chotári (niekdajšia Servatková krčma) bola označená ako „Jero-hutta". Hárky boli vyplnené v nemeckom jazyku, pričom popisy stĺpcov sú nemecké so slovenským prekladom. Sčítanie administratívne vykonal Ján Kovalčík a pri niektorých obyvateľoch sa vyskytuje na hárku aj vlastnoručný podpis. Domy v mestskej časti boli očíslované inak, avšak číslovanie začínalo od hranice smerom hore dolinou. Pôvodné sčítacie hárky dolnej časti nájdeme uložené v Spišskom archíve v Levoči, hárky hornej časti sú uložené v Archíve Spišská Nová Ves.

Z novších sčítaní je významné sčítanie z roku 1930 a 1940 (hárky uložené v Slovenskom národnom archíve v Bratislave) alebo sčítanie ľudu z roku 1938 (hárky uložené v Archíve Spišská Nová Ves). V týchto sčítaniach podľa adresy sú uvedené mená všetkých ľudí, ktorí tu bývali pod jednou strechou s uvedením dátumov narodení. Poskytujú dôležitý prehľad obyvateľov podľa adries, avšak nie sú tak podrobné ako sčítanie z roku 1869.

Bc. Dávid Patera

POZVÁNKA NA SILVESTROVSKÝ VÝSTUP

Pozývame Vás na Silvestrovský výstup, ktorý sa uskutoční **31. 12. o 11.00 hod**. Zraz bude v časti Hnilčík – Roztoky pred Penziónom **Banská klopačka.

Plnofarebnú verziu občasníka si môžete pozrieť aj na internetových stránkach obce http://www.obechnilcik.sk/-obecny-spravodaj

BEŽKOVANIE NA GRAJNÁRI

Keďže aj Grajnár navštívila Perinbaba, už sme pre vás „natiahli“ ratrakovú stopu. Odpluhovali sme všetky štyri parkoviská, tie horné sú vybavené aj mobilnými WC. Finišujeme s novým altánkom, finalizujeme prezliekareň, s bufetom máme „pandemický“ problém, veríme, že ho čo najskôr vyriešime. Grajnár ponúka vyše 20 kilometrov kvalitných bežkárskych tratí. Tie spravuje OZ LES PRE ĽUDÍ, ktoré v spolupráci s firmou LESY MESTA SPIŠSKÁ NOVÁ VES pripravuje lyžiarske trate tak, aby ulahodili všetkým milovníkom bielej stopy.

OZ Les pre ľudí & Lesy mesta Spišská Nová Ves

Penzión**
Banská Klopačka

Ďakujeme všetkým našim priaznivcom, klientom, hosťom, ktorí s nami strávili pekné chvíle v roku 2021. Prajeme veľa krásnych chvíľ v príjemnej atmosfére Vianoc, veľa osobných i pracovných úspechov v novom roku 2022!

majitelia Penziónu**Banská Klopačka

OČAMI TRÉNERA OŠK HNILČÍK

Po predchádzajúcej prerušenej sezóne zavinenej ochorením Covid-19 naše A-mužstvo obsadilo z 11 účastníkov konečné 9 miesto. V novom súťažnom ročníku 2021/2022 bolo cieľom vedenia klubu umiestniť sa v tabuľke do 4. miesta, získať nových hráčov, čo sa nám aj podarilo a počas jesennej časti sa ukázalo, že sú prínosom pre mužstvo. Do tímu sa nám podarilo získať brankára Ľubomíra Mužíka na ročné hosťovanie z OŠK Teplička, po ročnej prestávke zavinenej zranením sa vrátil Mikuláš Dzurík, na ročné hosťovanie z ŠK Harichovce prišiel Jakub Biacovský, z ročného hosťovania z FK Rapid Hrnčiarovce (ObFZ Trnava) sa vrátil Marek Fabián. K mužstvu sa pripojili naši odchovanci Patrik Babic a Jakub Matúš, z mužstva odišli Lukáš Jakuba do OTJ Jamník a Marek Antal do TJ Slovan Nálepkovo. Letnú prípravu sme absolvovali v domácich podmienkach a jeden prípravný zápas s mužstvom Slovan Markušovce, ktorému sme podľahli 2:1. V letných mesiacoch sme absolvovali tréningovú jednotku dvakrát do týždňa s vysokou účasťou hráčov - čo si veľmi cením. Novú sezónu sme nezačali najlepšie – keď sme v domácom zápase s OŠK Slovinky len remízovali s výsledkom 3:3, najlepšia odpoveď prišla už o týždeň, keď sme dokázali zvíťaziť v Iliašovciach v pomere 2:4, postupne sa dostavili výsledky a až do posledného zápasu jesennej časti bolo naše mužstvo jediné v súťaži bez prehry. V poslednom zápase sme podľahli TJ Baník Poráč 1:3, aj napriek tomu po jesennej časti nášmu mužstvu patrí 1.miesto. Strelecky sa darilo nášmu hráčovi Ľudovítovi Štullerovi, ktorý zaznamenal 14 gólov a je najlepším strelcom VII.ligy SOFZ. Dúfam, že v dobrej forme budeme pokračovať aj v jarnej časti – a že nám v tom nezabráni ani pandemická situácia.

František Fabian

Zimná príprava futbalistov

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

V poslednom čísle bola spoločenská kronika bohatá na príspevky. Tentokrát ale opäť zasiahol covid a pandemické opatrenia. Obmedzené boli aj návštevy k jubilantom a k narodeným bábätkám. Preto dnes trošku chudobnejšia časť danej rubriky. Len čo sa pandemická situácia zlepší, bude doplnená aj táto časť.

NARODILI SA

Prajeme Vám,
aby dieťatko prinieslo do Vašej rodiny
veľa lásky, smiechu a nehy.
Nech s ním prežívate veľa radostí
a šťastných chvíľ.
Nech je zdravé a rastie ako z vody!
Nech je pre Vás tým najväčším
pokladom na svete!

Artur Slezák
narodený 3. 7. 2021

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ

K životnému jubileu Vám prajeme
náruč plnú kvetov a blahoželaní
najviac,
veď čo je šťastie v ľudskom veku,
to je zdravie a nič viac.

Pripravil
František Murgáč

Magdaléna Krempaská
75 rokov

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIEHO SNEHULIAKA

Predpokladajme, že napadne kopec snehu, tak ako sme na Hnilčíku zvyknutí. Rád by som preto vyhlásil „Súťaž o najkrajšieho snehuliaka“. Súťaž sa začína dnes a potrvá do konca februára. Do súťaže sa môžu prihlásiť všetci naši občania s fotkou, na ktorej bude snehuliak a jeho tvorca/tvorcovia. Fotku môžete zaslať emailom na **hnilcik.spravodaj@gmail.com** alebo na **ferimurgi01@gmail.com**, prípadne tí, ktorí ma poznáte, môžete využiť môj Messenger. Po skončení súťaže zasadne komisia, ktorá vyhodnotí doručené fotky. Najkrajší snehuliaci (resp. ich tvorcovia) budú odmenení peknými vecnými cenami.

František Murgáč

Pohostinstvo MRÁZIK vám ponúka obedové menu za cenu 4,30 €.
Tešíme sa na vašu návštevu!

MOTOREST POD KRÍŽOM
rodinné oslavy – smútočné posedenia
firemné večierky – svadby – spoločenské udalosti – ubytovanie pre 5 osôb
Denné menu 4 € *(dôchodcovia Hnilčík 3,30 €)*
AKTUALITY, KONTAKT A DENNÉ MENU SI MÔŽETE POZRIEŤ NA
www.podkrizom.sk

Banská klopačka je zariadenie, ktoré so svojím nádherným okolím, oázou pokoja, žblnkotom potôčika, duchom histórie ponúka priestor pre rodinné oslavy, firemné večierky, svadby, ale i smútočné posedenia.

Kontakt: 0911530825, 0948022277
www.banskaklopacka.sk

OBECNÝ SPRAVODAJ – Informačný spravodaj obce Hnilčík 3 /2021 • **vydavateľ:** Lucian Cmorej – ABC studio, Medza 4, Spišská Nová Ves, IČO: 33052000, **periodicita:** občasník • **počet výtlačkov:** 200 • **dátum vydania:** december 2021 • **EV 5140/15** • **redakčná rada:** František Murgáč, Milan Majerčák, Dominika Novottová **grafická úprava, sadzba a tlač:** ABC studio, Lucian Cmorej, Spišská Nová Ves

✦✦✦

Vaše komentáre, nápady a príspevky môžete posielať na e-mail: hnilcik.spravodaj@gmail.com

ISSN 1339-8938
9 771339 893007